

оптимізацією його збутової діяльності, ефективним управлінням портфелем дебіторської заборгованості тощо. Для подолання проблем найважливішими заходами є розробка законодавчих актів, які б урахували всі правові аспекти учасників проведення факторингової операції, та формування інноваційного переліку послуг факторингових компаній, які сприятимуть удосконаленню процесу управління дебіторською заборгованістю підприємств.

Інформаційні джерела:

1. Факторинг в Україні : стан та перспективи розвитку. URL: <https://www.researchgate.net/publication/>

УДК 336.64

КРЕДИТНИЙ РИЗИК У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ НИМ

Стренадко В.Р., гр. здоб. вищ. осв. ОС «бакалавр»
Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.Г. Малій**
Державний біотехнологічний університет

Кредитні операції виступають ключовим елементом, який визначає зміст банківського функціонування і особливу увагу банкам доводиться приділити аналізу та пошуку методів мінімізації кредитного ризику.

Базельський комітет із банківського нагляду BCBS визначає кредитний ризик як потенційну можливість невиконання позичальником або контрагентом банку своїх зобов'язань відповідно до погоджених умов [5].

Управління кредитним ризиком рекомендують здійснювати на двох рівнях, відповідно до причин його виникнення – на рівні кожного окремого позичальника та на рівні кредитного портфеля в цілому.

Методи управління кредитним ризиком на рівні окремого позичальника включають: оцінку кредитоспроможності позичальника [2]; аналіз та оцінку кредиту; структурування позики; документування кредитних операцій; контроль за наданим кредитом та станом застави. Оцінка кредитного ризику окремого позичальника проводиться в процесі розгляду кредитної заявки, на протязі моніторингу кредитної операції, а також в процесі розгляду необхідності зміни умов кредитування.

До методів управління ризиком кредитного портфеля банку належать: диверсифікація; лімітування; страхування; створення резервів для відшкодування втрат за кредитними операціями банків.

Основними з найдієвіших методів мінімізації ризиків є метод диверсифікації, сутність якого полягає у розподілі кредитного портфеля серед широкого кола позичальників, які відрізняються як за характеристиками (величина капіталу, форма власності), так і за умовами діяльності (галузь економіки, географічний регіон) [2].

Метод лімітування полягає у встановленні максимально допустимих розмірів наданих кредитів, що дозволяє обмежити ризик. Лімітування – застосовується для операцій, які можуть знаходитись в зоні катастрофічного та критичного ризику.

Метод страхування – це система щодо зменшення впливу кредитних ризиків, що передбачає такі варіанти: самострахування, яке активно впроваджувалось через формування та використання резервів по кредитних операціях та страхування, за яким страхувальник шляхом сплати премії забезпечує собі або третій особі, в разі настання події, обумовленої договором, суму виплати страховиком, який утримує певний обсяг відповідальності.

Створення резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків як метод управління кредитним ризиком полягає в акумуляції частини коштів, які надалі використовуються для компенсації неповернених кредитів.

До додаткових методів включають: хеджування, яке здійснюється через фінансові інструменти типу опціонів, ф'ючерсів, форвардів, свопів, використовується як превентивний метод мінімізації ризику; комплаєнс-контроль, що забезпечує контроль за дотриманням банком нормативних актів, внутрішніх процедур, введених в банку і основних морально-етичних принципів ведення бізнесу; розподіл ризику між іншими контрагентами (консорціумне кредитування).

Нині, в умовах кризи, банкам важливо мати адекватну комплексну систему управління ризиками. Така система повинна мати організаційну, аналітичну, операційну та програмно-технічну підтримку. Створення такої системи дозволить банку забезпечити стабільність своєї роботи і призведе до зниження простроченої заборгованості за кредитами.

Інформаційні джерела:

1. Бланк І.А. Управління фінансовими ризиками. К.: Ника-Центр, 2005. 600 с.
2. Малій О.Г. Фінансовий аналіз. Курс лекцій. Харків: ХНТУСГ, 2018. 163 с.
3. Управління фінансовою безпекою підприємств торгівлі в умовах невизначеності: колективна монографія / за ред. А. С. Крутової. Х. : Видавець Іванченко І. С., 2017. 264 с.
4. Cai, R., Zhang, M. (2017). How Does Credit Risk Influence Liquidity Risk? Evidence from Ukrainian Banks. *Visnyk of the National Bank of Ukraine*, 241, 21-33. URL: <https://doi.org/10.26531/vnbu2017.241.021>.